

Datum
2021-03-16Diarienummer
KS-2021/147.912Handläggare
Anna Åhr
Anna.ahr@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Granskning av kommunens arbete med vattenkvalitet i sjöar – svar på revisionskrivelse

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige godkänner tjänsteutlåtande daterat den 16 mars 2021 som sitt svar till kommunens revisorer på skrivelsen *Revisionsrapport: Granskning av kommunens arbete med vattenkvalitet i sjöar*.

Sammanfattning

Kommunens förtroendevalda revisorer har till kommunstyrelsen och klimat- och stadsmiljönämnden översänt en granskningsrapport om kommunens arbete med vattenkvalitet i sjöar. Ärendet har samberetts mellan kommunstyrelsens förvaltning och miljö- och bygglovsförvaltningen.

Den sammanfattande bedömningen i granskningsrapporten är att klimat- och stadsmiljönämndens arbete utifrån dess ansvar för kommunens vattenvårdande åtgärder bedrivs på ett ändamålsenligt sätt, men att det sannolikt inte är tillräckligt för att uppnå miljö kvalitetsnormerna inom angiven tid. Revisionen lämnar tre rekommendationer till nämnderna.

När det gäller revisionsrekommendationen om klimat- och stadsmiljönämndens samordningsuppdrag pågår redan ett arbete på kommunstyrelsens förvaltning med att tydliggöra samordning med Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA) i arbetet med samhällsbyggnadsfrågor kopplade till de olika planeringsskedena. Kommunen arbetar med vattenkvalitet gentemot SVOA och andra berörda kommuner inom Tyresåsamarbetet samt arbetet med de lokala åtgärdsprogrammen. Vidare pågår samordning inom kommunen för dagvattenfrågorna inom ramen för arbetet med reviderat miljöprogram och översiktsplan under 2021 och 2022. I och med revisionsrekommendationen kommer miljö- och bygglovsförvaltningen och kommunstyrelsens förvaltning att ta fram en tydlig process för styrning och samordning av frågor rörande dagvatten samt vattenkvalitet i kommunens vattendrag och sjöar, både för planeringsskeden och för genomförande- och driftskeden.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
141 85 HuddingeBesök
Hälsövägen 7
Flemingsberg

Tfn vxl 08-535 300 00

mbf@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2021-03-16Diarienummer
KS-2021/147.912

Miljö- och bygglovsförvaltningen kommer att genomföra årliga samlade uppföljningar av måluppfyllelse och genomförande av åtgärder för de lokala åtgärdsprogrammen enligt revisionens andra förslag, med den justeringen att redovisningen kommer att ske vid annan tidpunkt än vid redovisning av miljöbokslutet, förslagsvis sista kvartalet på året. Redovisningen kommer kunna ingå som bilaga till miljöbokslutet.

Samberedande förvaltningars förslag för att bemöta den tredje rekommendationen är att kommunstyrelsen ger kommunstyrelsens förvaltning i uppdrag att under 2022 i samverkan med miljö- och bygglovsförvaltningen revidera dagvattenstrategin. Uppdraget bör utföras utifrån de nya förutsättningarna och riktlinjerna som innebär skärpta krav för uppfyllandet av miljökvalitetsnormerna för vatten. I uppdraget innefattas att räkna fram konkreta nivåer för tillåtna dagvattenutsläpp i kommunen (enligt samma princip som Stockholm stad och Uppsala kommun har räknat fram).

Beskrivning av ärendet

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av kommunens arbete med vattenkvalitet i sjöar som underlag för kommunfullmäktiges ansvarsprövning av kommunstyrelsens och nämndernas arbete. Revisorerna har sänt granskningsrapport med tillhörande skrivelse till kommunstyrelsen och klimat- och stadsmiljönämnden. Ärendet har samberetts mellan kommunstyrelsens förvaltning och miljö- och bygglovsförvaltningen.

Den sammanfattande bedömningen är att klimat- och stadsmiljönämndens arbete utifrån dess ansvar för kommunens vattenvårdande åtgärder bedrivs på ett ändamålsenligt sätt, men att det sannolikt inte är tillräckligt för att uppnå miljökvalitetsnormerna inom angiven tid. Uppföljning av målen för Tyresåns vattenvårdsförbund visar att det krävs en generellt ökad åtgärdstakt för att uppnå vattendirektivets krav på god vattenkvalitet, vilket även innefattar sjöarna och vattendragen i Huddinge kommun. Rapporten hänvisar till att enligt kommunens miljöbokslut 2019 var vatten det enda temaområde i miljöprogrammet som inte hade en godtagbar måluppfyllelse som helhet. Sammanfattningsvis konstaterades vidare att risken vara stor för att kommunen inte kommer att uppnå de miljökvalitetsnormer och god vattenstatus som fastställts för sjöar och vattendrag inför 2021 och 2027.

Revisorerna konstaterar i granskningen att det finns en otydlighet kring ansvarsfördelningen rörande klimat- och stadsmiljönämndens övergripande samordningsuppdrag på miljöområdet inklusive vattenvårdsarbetet och kommunstyrelsens uppsiktsplikt på området. Sammanfattningsvis finns behov av att tydliggöra struktur och former för klimat- och stadsmiljönämndens uppföljning av de andra nämnderna och bolagen, samt av att utveckla ägarstyrningen inom miljöområdet. Det kommer tydligt till uttryck i relation till Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA).

Med utgångspunkt från revisionens iakttagelser och bedömningar lämnas följande rekommendationer:

Datum
2021-03-16

Diarienummer
KS-2021/147.912

- Klimat- och stadsmiljönämnden och kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans tydliggöra processerna kopplat till klimat- och stadsmiljönämndens samordningsuppdrag, samt se över behovet av förbättrad styrning, uppföljning och samordning i relation till SVOA.
- Klimat- och stadsmiljönämnden får i uppdrag att dels ta göra en årlig samlad uppföljning av måluppfyllelsen och genomförandet av åtgärderna i respektive lokalt åtgärdsprogram i anslutning till kommunens miljöbokslut, dels redovisa den årliga uppföljningen av vattenvårdsförbundets åtgärdsprogram för nämnden och fullmäktige. För att få en helhetsbild av genomförandet av programmen bör uppföljningen av den omfatta redovisning av från andra kommuner inrapporterad status för de åtgärder som dessa ansvarar för.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med KLN ta fram ett förslag till en reviderad dagvattenstrategi för att bland annat tydliggöra dess målsättningar samt kompletterande riktlinjer omfattande konkreta nivåer för tillåtna dagvattenutsläpp i kommunen.

Förvaltningens synpunkter

Nedan redovisas synpunkter från samberedande förvaltningar utifrån revisionens rekommendationer.

Klimat- och stadsmiljönämnden och kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans tydliggöra processerna kopplat till klimat- och stadsmiljönämndens samordningsuppdrag, samt se över behovet av förbättrad styrning, uppföljning och samordning i relation till SVOA.

Det pågår redan ett arbete på kommunstyrelsens förvaltning med att tydliggöra samordning med Stockholm Vatten och AB (SVOA) i arbetet med samhällsbyggnadsfrågor kopplade till de olika planeringsskedena. Det innebär samarbete om dagvattenstrategin och vägledning kring våra gemensamma processer samt förnyat avtal mellan kommunen Stockholm Vatten och AB för dagvatten och övrig vatten- och avloppsvattenhantering.

På miljö- och bygglovsförvaltningen arbetar miljöstrategerna med vattenkvalitet inom Tyresåsamarbetet samt med de lokala åtgärdsprogrammen gentemot SVOA och andra berörda kommuner. Även urbanekologen, som är ansvarig för dagvattenfrågor vid kommunstyrelsens förvaltning deltar i detta samarbete.

Ett reviderat miljöprogram, som klimat- och stadsmiljönämnden ansvarar för och ny översiktsplan som kommunstyrelsen ansvarar för, tas fram under 2021 och 2022. I samband med det pågår samordning inom kommunen för hur dagvattenfrågorna ska komma med i respektive program för att göra mest nytta. I och med revisionens rekommendation kommer miljö- och bygglovsförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsens förvaltning att ta fram en tydlig process för styrning och samordning av frågor rörande dagvatten samt vattenkvalitet i kommunens vattendrag och sjöar, både för planeringsskeden och för genomförande- och efterföljande driftskeden.

Klimat- och stadsmiljönämnden får i uppdrag att dels göra en årlig samlad uppföljning av måluppfyllelsen och genomförandet av åtgärderna i respektive lokalt åtgärdsprogram i anslutning till kommunens miljöbokslut, dels redovisa den årliga uppföljningen av vattenvårdsförbundets åtgärdsprogram för nämnden och fullmäktige. För att få en helhetsbild av genomförandet av de lokala åtgärdsprogrammen bör uppföljningen av den omfatta redovisning av från andra kommuner inrapporterad status för de åtgärder som dessa ansvarar för.

Miljö- och bygglovsförvaltningen kommer att genomföra årliga samlade uppföljningar av måluppfyllelse och genomförande av åtgärder för de lokala åtgärdsplanerna enligt revisorns förslag, med den justeringen att redovisningen kommer ske vid annan tidpunkt än vid redovisning av miljöbokslutet, förslagsvis sista kvartalet på året. Redovisningen kommer kunna ingå som bilaga till miljöbokslutet.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med KLN ta fram ett förslag till en revidera dagvattenstrategi för att bland annat tydliggöra dess målsättningar, samt kompletterande riktlinjer omfattande konkreta nivåer för tillåtna dagvattenutsläpp i kommunen.

Kommunens arbete ska, förbättra vattenkvaliteten i syfte att nå miljökvalitetsnormerna för vatten (MKN). Den dagvattenstrategi som gäller idag beslutades av kommunfullmäktige 2013-03-04. Ansvaret för att hålla dagvattenstrategin aktuell ligger hos samhällsbyggnadsavdelningen inom kommunstyrelsens förvaltning. Under 2020 påbörjades ett arbete med en översyn av dagvattenstrategin och förberedelserna för en revidering beräknas att pågå under hela 2021. Samberedande förvaltningars förslag är att kommunstyrelsen ger kommunstyrelsens förvaltning i uppdrag att under 2022 i samverkan med miljö- och bygglovsförvaltningen revidera dagvattenstrategin utifrån de nya förutsättningarna och riktlinjerna som innebär skärpta krav för uppfyllandet av miljökvalitetsnormerna för vatten. I uppdraget innefattas att räkna fram konkreta nivåer för tillåtna dagvattenutsläpp i kommunen.

Översyn av strategin

Arbetet med en översyn av dagvattenstrategin involverar kommunstyrelsens förvaltning, miljö- och bygglovsförvaltningen och SVOA. Under 2020 genomfördes en gemensam översyn av strategin i två delar.

Den första delen handlade om att se över de skrivningar som tillhör andra viktiga planeringsunderlag som också har påverkan på kommunens måluppfyllelse. Detta för att se vad som saknas för uppnåendet av MKN. En gemensam workshop genomfördes i maj 2020 med representanter från kommunstyrelsens förvaltning, miljö- och bygglovsförvaltningen och SVOA. Syftet med workshopen var att komma fram till vad som i övrigt behövs för att vässa strategin och övriga kopplade planeringsunderlag för uppfyllandet av normerna och sedan prioritera åtgärdsbehovet.

Datum
2021-03-16Diarienummer
KS-2021/147.912

Den andra delen bestod i att ta fram en metodik att räkna fram en åtgärdsnivå för dagvatten för Huddinge enligt samma principer som Uppsala kommun och Stockholm stad. Metodik och en projektplan för genomförandet med kostnadsförslag fanns framtaget i januari 2021. Den generella åtgärdsnivån kan ge riktlinjer och konkreta nivåer för tillåtna dagvattenutsläpp till kommunen.

Kommunen och SVOA behöver vassa ställningstagandet kring tolkningen av MKN så att det även innefattar att vad som krävs för att uppnå MKN och inte bara att bibehålla status (krav på icke försämring). Detta skulle innebära högre krav på genomförande av dagvattenåtgärder, både för SVOA, kommunen och exploitörer. Innan kommunen formulerar krav i en reviderad strategi behöver dock ramarna kring vattenförvaltning och dagvattenhantering först formuleras i och med revideringen av översiktsplanen samt i och med revideringen av miljöprogrammet. Detta arbete pågår under 2021.

Hållbarhetsaspekter och barnkonventionen

Då arbetet med vattenkvalitet syftar till att förbättra miljö och klimat är hållbarhet med avseende på detta område omhändertaget i såväl rapport som synpunkter ovan.

När det gäller Barnkonventionen finns inga särskilda aspekter i ärendet andra än att vattenkvaliteten är viktigt för barns hälsa.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Samberedande förvaltningars förslag till beslut får inga direkta ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

Camilla Broo
KommundirektörPatrik Forshage
Biträdande kommundirektör

Bilagor

- Bilaga 1. Revisionsrapport: Granskning av kommunens arbete med vattenkvalitet i sjöar - skrivelse från Huddinge kommuns förtroendevalda revisorer
- Bilaga 2. Granskning av kommunens arbete med vattenkvalitet i sjöar - revisionsrapport från KPMG AB

Beslutet ska skickas till

Huddinge kommuns revisorer

Klimat och stadsmiljönämnden